

Տարեկան պիտի 120 դր
Աշուամակայ ո 65 ո
Եռամսնակ ո 35 ո
Մէկ ծանուցում տաղին 60 գրամ է :
Ստորագրութիւնները կանկել են :
Ստորագրութիւնները ամեն ամայն 1 ին
եւ 16-ին կը սկսի :

Դուրս երթակի լուսակի բարձր ճառաւուն
ծափութեան մէկ թիւն համար 20
ժարութեան է :
Երազուս վերաբերեաւ նաև ամ կամ որ
և ից զրութիւն, խմբադին պիտի
ուշացնե : եւ առաջ համար ծափութեան
քը իր գործերը եւ կանչելու պարմանաւ :

ՀԱՅԱՀԱՅԻՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԱՍՏԵՐԵՆԱԿԱՊՈԼԻՍ 19 ԴԵԿԱՆՄԲԵՐ

Անցեալ հինգշաբթի Փարիզէն ու
Անդամանին հետզետէ լուր եկաւ հե-
տազրով թ. Դուռը եւ մայսավագա-
քին գեսապաններուն, թէ Պազզիոյ ու
Անդզիոյ կառավարութիւնները բոլորու-
մին համաձայնացան Պօլիմասի ու Խը-
լան Շատրի խնդիրներուն վրայ, եւ ա-
սոնց վերջին որոշմանը համար Փարիզի
մէջ ըլլալիք գեսապանական ժողովը գեկու-
մին 17/29 ին պիտի բացվէ :

Ուսումիոյ կառավարութիւնը Փա-
րիզինոր գեսապանաժողովն լուծելիք խնդի-
րներուն վրայ երկար ծանուցադիր մը
խրկից Եւրոպայի ամեն տէրութեանց :

Պազզիոյ լրադիմները պարզապէս հրատարակեցն այս ծանուցադիրը՝ ա-
ռանց խօսք մը լուկը ամոր վրայ : Խոկ
Անդզիոյ լրագինները սասակապէս դէմ
կը խօսին ամոր : Անդէն թուան լրագին
ալ նոյն ծանուցադիրն խօսելը հերքե-
լով՝ կաւելցնէ, թէ Անդզիոյ կառավա-
րութիւնը երբէք հաճութիւն չը առար
նոր գեսապանաժողովը ըլլալու, թէ որ
ապահով ըլլալոր որ ժողովն մէծագոյն
մասը իրեն համալիր են վէճի տակ ին-
կած խնդիրներուն վրայ :

Ինչպէս որ նախընթաց թուալ ծա-
նուցինք, Հնդկաստանի անդղիական կա-
ռավարիչ լրտ Վաննին նոյն միել 1 թու-
ալ պատերազմի յայտարարութիւն հը-
րատարակից Պարսից տէրութեան դէմ:
Վհաւակի այն յայտարարութիւն թարդ-
մանութիւնը որուն մէջ Անդզիոյ անդրու-
թիւն Պարսից դէմ պատերազմի բանա-
լուն պատճանակները մասն պատճանա-
կան պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակները լավագութեան գործու-
թիւն անդամանութիւն անդամանութիւն է :

Եւստատի ամառանական պատճանակները մասն պատճանակ

բը կոտրտեցան : Թաղաւորը՝ որ նոյն
միջոցին իր պաշտօնեայներէն մէկուն հետ
կը խօսակցէր, ցատկեց գուրս ելաւ, ու
խկոյն ձի հեծնելով՝ անձամբ պէտք եւ-
դած օդնութիւններն ուղղեց այս ցաւա-
քի պիտուածք պատահած տեկզ : Ա առօ-
դարանին նետված ժամանակը բոլոր քա-
ղաքը սարսափեցաւ առջի բերանը, բայց
շատ չնիցաւ՝ եզելութիւնը իմացվելով՝
վախսերը փարատեցան : ,

Անօշաթէլի գաւառին վրայօք Բղու-
միոյ ակրո: թեսն ու Օռոիցցերիսայի հա-
սարակապետութեան մեջ ծագած վեճը
ծանրացած կնքեւի :

Գաղղիոյ կտուավարութիւնն այս վեց-
մը խաղաղութեամբ լմնցընելու համար
բաւական ջանք ըրաւ . բայց Օսւեցե-
լիոյի հասարակագիտութիւնը յանձն չու-
ռաւ զծջանիլ եւ Կեօշաթէլ ապատակը
Յադաւորսկանները բանակն հանել, ինչ-
պէս որ կը պահանջեր Բրուսիոյ թադա-
ւորը : Ասոր վրայ, Բրուսիոյ կտուավա-
րութիւնը ծանուցազիր մը պատրաստեր
է կրսն, որով կիմացընէ մեծ տէրու-
թե ո՞ց եւ Գերմանական դաշնակցու-
թեան ժողովն, թէ գեօպանական ճամ-
բազ եղուժ ջանքերը չկրնալով այս վեցը
խաղաղութեամբ լուծել, Բրուսիոյ կտ-

“Եղիշերեք Ֆին 50 հատ Զինոցին նաև
գինու որեալ՝ յարձակեցան անդզից ոչ
պատճեազնական շոգենաւորեքն մէկուն վը-
րաց, եւ սկսան զանեկայ ռմբակոծել:
Քայց ուրիշ անդզիական սրատեազմբ
նաւ մը վրայ հատնելով՝ միւսին հետ մէկ

Յիշլման գեկու . 1/13թուով լրու եղան եւ Զինացւոց նաւելրը օդը հանեցին մէջն նաւասահմերուն հետ :

Հետո պահանջ ամէ ճրատարակված ինքնառական անունն գաղղթելի էն ու անզ զիերէն լեզուվ ճրատարակված լրադիրը հետեւեալ աեզեկութիւնները կրուսայ Խիբառաց զաշտուն մինչեւ Պարսկ երկաթուղի մը մընելու առաջարկութեան վրայ :

Արմաներ կը ըստ Քրուսկայ մէջ։
Օռու ից յերբի կառավարութիւնն-
ու նոյնպէս զինուորական պատրաս-
տութիւններ կը է։ Արսվ թէ մինչեւ
100 հազար զօրք եւ 700 թնդանօք՛
նայ համեն պատերազմիք եւ այս մած-
անակին ալ ուրիշ տերութեանց բանակ-
ի քը պէտ մնացուն չէ որ ծանր ծախ-
ուսացաւ կամու պատ

" Օռւիցցերիցին զօրաց բանակը
ողովուրդն է, կըսէ լսադիք մը, որ վը-
անդի ժամանակ սոք կ'նվէ՛ իր երկիրն
որէնքները որ և իցէ օտար յարձակ-
ան գէմ պաշտպանելու : Օ ըրաց հրա-
նեատարիներն ալ զննուորական արհես-
տն մէջ կրթըքած լու քաղաքացիներ
, որ խաղաղութեան ժամանակի իրենց
ըրն ու համաշգեստը մէկո՞ի կը դը-
նի : "

Հիմաստանի Քանթօն քաղաքեն
կերպեր 12 թուակ Խզմիք Արշակու-
ռաբատած լոտիքն զրված նաևակէ մը
առեւեալ կարեւոր լաւսկան իս պահեա-

պատճեալ զարւածոր լուրենը կը քաղենիք :
Ա երջեն . Հոկտ . 20 ին Զինառանի
Համեմթուն քաղաքը փաքրիկ պատճառաւ
Ֆանիր գեղաքեր պատասհեցաւ : Զինա-
վաճառական մը որ Անդրբոյ տէրութեան
ոշտպանութեանը տակն է . փոքրիկ
աւկով մը վաճառք կը տանի կը բերէ
աւ թութանի շրջակալ քառարնեաս : Հայու

կը Անդղեայ գրօշակ կը կրէ, բայց մէջի նա
աստիճները չինացի են: Ա երջին անգա
այս նաւակը բընհձ րիթելով՝ Քանթո
նաւազեառը որ անդղեացի է, ցանքար կե
լէ, եւ չինացի նաւաստիճները կը մնան նաւ
կին մէջ: Յանկարծ չինաց Մանտարիննե
նաւակին վրոյ յարձակելով՝ Անդղե
գրօշակը կը պատուեն եւ նաւաստիճներ
կապած քաղաքավետին կը տանին ըստ
լով թէ ապստամք են եւ ծովու վրոյ ա
ւազակութիւն կընեն:

Քանթոնի անգղիսկան հիւպատուայս բանը իմանալով՝ չինաց ընդհանուր քաղաքացիութիւն կը գրէ եւ նաւասադիները խուզէ : Քաղաքացիութ ականջ չիսխեր Ասոր վրայ Քանթոնի հիւպատուը անց քանիի մեծ հիւպատուին զրելով, անող հրամանաւը գործը Աւայոր ծավագետին ը յանձնէ : Անու ձեռքին տակը եղած քատերաղմական նաւերը ժողվելով կը լարձակի քաղաքին վրայ, եւ 4000 ի շափուան խանութ եւ պարսպին մէկ մասը ասաւակապէս կը սմբակոծէ : Քաղաքին Աջ եղած 1000 ի շափ անգղիսցի զօրքերը, եւ 800 ի շափ անգղիսցի, ամենիկացի, գաղղիսցի եւ գերմանացի նաւասահներն ալ զինուորեալ իրենց ազակիցներուն բնակութիւնները կը պաշտպանեն Զինուոր պէմ:

Եսոյեմքեր Յին 50 հատ Զինացինակ
ինու պրեալ՝ յարձակեցան անդգիտացւոց
առողբազական շողենաւներէն մէկուն վը-
այ, եւ սկսան զանթիսյ ռմբակոծել:
Հայց ուրիշ անդգիտական պատերազմի
ու մը վըայ համակառվ՝ միւսին հետ մէկ
զան եւ Զինացւոց նաւերը օդը հանե-
նի մէջի նաւատիներուն հետ:

“Բնիկերութեան նախադահպատակ” Պահ-
եիւնեւ Ալբ Ճօն Նելլ ճարտարագետաց
ոնարայի Օսմանիան գետազն վանաւ-
ցւ Պ. Միւզերիսի հետ աեսութիւն
նն: Զեսէ զօրապետն ու Ալբ Ճօն
էլլ ճարտարագետ երկատթու զեին ա-
չչին բաժնին այսինքն Առեւետիէն մին-
- Հայէսլ շննվելու մասին վրայ պէտք
ած նախաշաւիլ քննութիւնները լը-
ցուցած ըլլալով, եւ Միջերկրական ծառ-
ն ու Եփրամ գետին մէջ տեղը եղած
իրներին ընդհանրագետ աչքէ անցու-
մանը կատարութիւն ու առաջ առաջ ա-

Դրան կառավարութեան հետ այս
ծին վրայօք սկավածք բանակցութիւն-
ը լմայլնելու եւ հրովարտակն ստա-
ռ համար. իսկ Եկեղեց ճարաւարապետը
նորա գարձաւ իր ընկերները հոն թո-
ով, որ աւելի մանրամասն կնրապով եր-
շ քննեն: Աըր Ճօն Եկեղեցապետ
թիւն ըստ թէ մեծ զիւրութիւն կայ
և ատիկի հին նաւահանգստին մօսերը
հնտ գետին ըերնին քով նաւահան-
տ մը շինելու, եւ թէ երկիրը՝ Ենտի-
ն, Ենտան, Քիլիսէն ու Ելլամէն
եւ ալբոյ ճարաւարապետներուն հա-
ստանի ին դժուարութիւն մը չներ-
ացրներ: ուստի աս ենիսանքու ոինն ա-

Եւակը այս սրբածուղին ա-
մեկ ժաղնը 8-9 հազար լինա սիթէո-
կամ 225 հազար ֆրանկի կրնաց
Առ ։ Քիչ մը պայտա լնելով՝ հա-
յունական առ ։

զեղերով լեցուն, որոնց համար երիտ
թուզին ճիւղեր պէտք է ունենայ : Ա՞հա
փաճառականութիւն կայ հսկ : Որոն
դեաին վրայ եղած կամուրջի մը ստացած
տրոց ցուցակին նայելով, օրը 1200 է
աւելի բեռնաւորեալ ու զտ կամ ձի կանց.
Նի անկէց : Հալէպէն Խաքէնակէրուն ատր
ված փաճառըներուն փոխադրութեան
գինն է 8 Ցիրա սթէռլին ամեն մէկ թօ-
նակշուի համար . Հալէպի մէջ հոկ ամ-
սոյն վաճառակին (եռուամբին) Ցորիւն 15

շինուածութեան (սուլավրու) ծ զբրւը 15
շինուածութեան կառուէ, և Անտիոքի մէջ որ 40 մզոն
աւշտպէն հնուուէ, այնչափ վարսակը 27
շինուածութեան կառուէ Անտիոքի Պուետին
շինուածութեան կառուէ առաջնորդները երկաթուու-
ղինն ամեննեն կարեւոր մասն ըլլայէն զատ՝
կատարեալ գործ մընէ, ըստ որում մէկ
ծայրը նաւահանգիստ մընէ, միւս ծայրը
առ ալ Միջադեաց զիստուոր համբա-
րանոցնէ, ուր կուգայ կիցնայ նաեւ Հյուդ-
կաստանի տռուտուրը Պազտաաի ճան-
բով, եւ այլն: Ընկերութեան տնօրիննեւ-
րը վերջին սուրհանգակով լուր առին
աւշտպէն, թէ 840 բաժին կուզին հոն
սոսորացը ըլլելու: Վաճան կարդէ եւ կրօն-
քէ մարդիկ սոսորացը ըլլել կուզին այս եր-
կաթուուղին: Ասոնց մէջ են աւշտպի փա-
շնն եւ ուրիշ բաձրուաթիւնն (Օսման-
ցիներ, կալուածատերներ, այսեր եւ
յոյն փաճառականներ:,,

Ապացէն հետեւեալը կը գրեն Բրու-
սիայի Կող Ապացէթ լրագրին :

“**‘**Խանուրի յանձնաբարականն ժուղովը կը մտածէ կըսեն Քիլեայի բերտնը նաւաբկութեան յատկացընել, որուն ճամբան արդելքներէ ազատ է, և Սուլիմայի ու Այինօրկիի բերաններուն պէս նորոգութեան կարօտչէ : Աերեւիոր Քիլեայի բերանը եղած արդելքները աւելի քիչ ծախքով կինան վնենալ՝ քան թէ Սուլիմայի եւ Այինօրկիի բերաններունք :

Անցեալ երեքշարթի, Գաղղեց,
Եսպղեց, Առասից, Աւարից, Բըռւ-
սից եւ Սարսկնից վեսպանները արտա-
քին դործոց պաշտօնեաց վկեմափայլ Ամ-
հեմ փաշային տունը ժողով ըստին, ո-
րաւն ներկոց եր նաև բարձրագատի .
մեծ եպարքոս Բէշիտ փաշան : Այս ժո-
ղովին նպաստակներ՝ Ալլաքիոց ու Աղլ-
ատատիոց մէջընդ հանուր ժողովներ զու-
մարենու վայոք Տ. Դանեն աշվելիք հը-
տովարտակին վայ խորհրդակղիլ :

Օդոստափառ եւ առատադութ ինք-
նակալը մայրաքաղաքիս մէջ ուտելիաց եւ
ուրիշ ամեն կերպ նպարներու սղութե-
սէն ժազովթղեան կրած նկղութիւնը իմա-
ւալով, հրաման ըրաւ Ա. Պօլսոյ քա-
ղաքապետին, որ մասն մասն ծախոված
ապարներուն վշայ որոշ զին մը գրվի՝ վա-
ճառողներուն ալ գնողներուն ալ զնաս
ըլլալու կերպով։ Ուստի այս կայսե-
րական հրամանին համեմատ, այսու հե-
տեւ Ա. Պօլսոյ քաղաքապետը ամէն շար-
ժունակարներու ցուցակ (թարիֆա) մը
զիտի հրատարակե, եւ անոր Ճշդիւ գոր-
ծադրութիւնը իստիւ պիտի որահանջը-
լի թէ վաճառողներէն եւ թէ գնողնե-
ին։

Ա. Գյուղոյ մէջ երեք միլիոն լիրա
թէուլին զբանագիտով պահըա մը բա-
ալու եւ հինգ միլիոն լիրա փոխառու-

թեան առաջարկութիւններ ընել ուզող
անդղիական ընկերութեանց երեսփոխան-
ները, նոյնպէս մայրաքաղաքիս սեղանա-
ւորաց կողմանէ պահքա բանալու համար
կազմքված յանձնարարական ժողովը՝ ար-
տաքինդուծոց պաշտօնելին կողմանէ շարաթ-
օջը Բ. Դրույլ հրաւիրվեցան բարձրաւ-
պասիս մեծ Եպարքոսին բնափառանը,
ուր դումարված էր տէքութեան պաշտօ-
նեից յանձնարարական ժողովը, եւ այս
երկու կարեւոր առաջարկութեանց վրայ
Բ. Դրան պայմաններն իրենց ծանուց-
վեցաւ :

Այս անհաջող հրամանաւ՝
Եթունի փողերանոցի վերատեսուչ
խեմափայլ Ամե Պալիս փաշան թռան-
գիմաթի ժողովին անդառ անուանեցաւ։
Գանձուց պաշտօնեայ վաեմափայլ
Առ խթար փաշան Եթունի փողերանո-
ցին վերատեսուչ անուանեցաւ։
Էռեարական պողոս պատաճեա-

Առաջարարան գործոց պաշտօնեայ
վսեմափայլ Մուսա Սաֆվէթի փաշան
դանձոց պաշտօնեայ անուանեցաւ։
Թանգիմաթի ժողովին անդամ վսե-
մափայլ Խամայիլ փաշան առետրական՝ գոր-
ծոց պաշտօնեայ անուանեցաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Եղբային Հոգեւոր եւ Գելքազոյն
ժողովոց որոշմամբն եւ ամենապատիւ-
Մրբաղան Պատրիարքի հաճութեամբը
Կեսարիոյ Առւրբ Կարապետի Ա անից մի-
արան Երժանապատիւ Տ. Կարապետ
Խոհեմափայլ վարդապետը Ա առնայի
վիճակին Պատրիարքական փոխանորդ
անուանեցաւ:

Մշու գաւառին Մօտկան ըսված
բամբնին մէջ, ուր քանի եւ վեց հայու
ղիւղ կայ, ապաստամբ քիւրաւերը հինգ
տարիէ ՚ի վեր բռնանալով, ամեն կերպ
չարիք կը հասցընեին մեր զժրադդ հա-
մազգեացը. Այսերական տէրութեան
վճարվելիք տուրքերը կը յափշշոտիկէին,
և կեկելցիները զրաւեր՝ իրենց ձիերուն ու-
ռչաւարներուն գոյմ ըրեր էին. բոլոր Աստ-
ածածածածին պաշտամունքները խափաներ է-
ին. վերջապէս քանի եւ վեց զիւղը մշ-
ներնին բամբնելով՝ հայերը իրենց զերի
ըրեր՝ անսնց կենացը, պատույն եւ ըն-
եցր տէր եցեր էին :

Այս աններելի բռնութիւնն ու դա-
ստիական հարսաահարութիւնը կայսե-
ռական բարիկմամ կառավարութեան ի-
ւաւանցն ու մարդասէր դիտաւորութեան-
ը հակառակ ըլլալըլ՝ չեր կրնար ան-
գատին մնալ: Աշունորընախը կառավա-
րի Համին փաշան՝ յայտարար զբով մը
ոյս գէշութիւնները Հրզըումի կայսերա-
ան բանակին սպարապետ Խամայիլ փա-
սցին խացընելով, «Երին վսեմութիւ-
նը զունդ մը զօրք երկեց Գէրկը Աէի
աշային հրամանատարութեանը տակ,
որ Աօտկանի երկիրը մոննելով՝ ապատամք
ին ըստերուն բոլորն ալ բռնեց, զիտաւոր-
երուն ոսքը ձեռքը կապելավ Հրզըում
րկեց. Ֆնոցածներուն ալ մեծ մասը
ննուոր զրեց, ու այն 26 զիւզու մաք-
ելով՝ ժաղովուրդն ու եկեղեցիները ա-
նց ձեռքին ազատեց:

Սշու կառավարին Էմին փոշան ալ
զգային գործակատար արժանայարդ Պ.
արդան Մամիկոնեանին հետ Մասկոն
թալով, քիւրաերուն հայերէն յակըց
ոկան բոլը ինչքերը՝ որ հազար քառ-

բամելըլին։ Արովի թէ այս շքադրամին
բամելըլիլ մեծ հանդիսիւ ովտան ըլլայ։

— Արովի թէ օգոստափառ Խնջ-
նակալին հրամանաւը երկու նոր շոգե-
շարժ պատուակաւոր ֆրդաթոն շինվե-
լու ովտան սկսի արցունի նաւարանը։

— Պաղցից լրացիներէն մէկը՝
Հանֆիօրի քաղաքը բնակոլ ազահի
մը վրայօք հետեւեալ գործը կը պատմէ։

«Ո. Ք. խիստ աղտոհէ։ Օր մը մէկը
այս ծերուկին տունը երթալով՝ կը տեսնէն
որ նախանաշ կրնէր, եւ միայնդամայն
կաշխատէր ճանձ բռնէլու։ Ա երջա-
պէս կը բռնէ մէկ հատմը, եւ զդուշու-
թեամբ շաքարի ամանին բերանը բանա-
լով՝ ողջ ճանձը՝ մէջը կը դնէ ու դոցէ։

“Ի՞նչ կրնես, Պ. Ք.»

“Ունի՞ւ կըսէ ազահի։ Առողեմ որ
ծառայները շաքարս չգողնան ասոր հա-
մար, շաքարի ամանին խուփին վրայ փաք-
րիկ ծակ մը բանալ տուի, որ մէջը օդ
մտնէլով ճանձը ողջ մայ։ Թէ որ մէկը
յանդին այս ամսնէն շաքար գողնալու,
ճանձը կը փաղչի մէջն, եւ ես ալ իմանա-
լով՝ գողը բռնէլու կաշխատիւ։”

Սպիտակ քանի մը շաքար առաջ երզնկա-
ցի երկու հայ վաճառական ֆրապիզնէն
շոգենաւ կը նասին կ. Պ. Փօլիս գալու հա-
մար, հետեւնին 750 հազար զուռուշի
պատրաստ զրամուննալով։ Հ ողենա-
լը Սամսոն հասնելուն, ասոնք հոն զործ
ունենալով՝ շոգենաւէն զուրս կելլեն։
Բայց մինչեւ որ զործերնին կը լընա-
ցընէն, շոգենաւը ճամբայ կելլէ կեր-
թայ, ու կը մնան ասոնք Սամսոն մեծ
մտատանջութեան մէջ, որովհետէ փե-
րացի ասոնքնին առաջանաւական երթա-
ման ու ստանին ու կարասինին ամրոջ
ստանան իրմէ։

Այս երկու անձինքը յիշեալ ա-
ռաքինի կնոջ ըրած ալին բարելրարու-
թենէն իրենց խորին շնորհակալութիւնը
մասնաւոր կերպով ցուցընելէ ետեւ՝ հը-
րապարակաւ յայտնին ալ երախտալի-
ութեան պարագ մը կը համարին։

ունց պահպանութեան։ Երեք օր Սամ-
սոն սպասելէն ետեւ, ուրիշ նաւ մը կը
նատին ու կ. Պ. Փօլիս կուգան տարակուու-
սեալ եւ իրենց ստանին ու կարասինին
յոյսերնին կարած։ Իսայ ինչ մեծ
շարժաւ կուրեն կարասին ու կարասինին
կը բարերէ, որ Սամսոն խորակ Խաղմածի
Սուրբատեան Գահորդ աղային սենեկակը

մը կամբութիւննին ու զարմանինին կը
երբոր հոս իրենց քաղաքակիցներէն կի-
մանան, որ իրենց ստանին ու կարասին Ալ-
լիկի Գափուասին հայ կնոջ մը քովս հա-
ւատալութեամբ պահված է։ Այս աղ-

քատ բայց բարեկացաւ կինը Տրամպիզու-
նի շոգենաւէն մէջ գանցիլով եւ այս
երկու հայ վաճառականներէն մարդասի-
րութիւն տանները, երբոր կը մենան որ
Սամսոն ելլենէն ետքը չկրցան շոգենա-
ւին համիլ, անմնց ստանին ու կարասի-
ներուն պահպանութիւն ու տիրութիւն
կինէ, եւ կ. Պ. Փօլիս հասած ատենալ մարդասի-
րի ծակ մը բանալ տուի, որ մէջը օդ
մտնէլով ճանձը ողջ մայ։ Թէ որ մէկը
յանդին այս ամսնէն շաքար գողնալու,
ճանձը կը փաղչի մէջն, եւ ես ալ իմանա-
լով՝ գողը բռնէլու կաշխատիւ։”

“Ի՞նչ կրնես, Պ. Ք.»
“Ունի՞ւ կըսէ ազահի։ Առողեմ որ
ծառայները շաքարս չգողնան ասոր հա-
մար, շաքարի ամանին խուփին վրայ փաք-
րիկ ծակ մը բանալ տուի, որ մէջը օդ
մտնէլով ճանձը ողջ մայ։ Թէ որ մէկը
յանդին այս ամսնէն շաքար գողնալու,
ճանձը կը փաղչի մէջն, եւ ես ալ իմանա-
լով՝ գողը բռնէլու կաշխատիւ։”

Այս երկու անձինքը յիշեալ ա-
ռաքինի կնոջ ըրած ալին բարելրարու-
թենէն իրենց խորին շնորհակալութիւնը
մասնաւոր կերպով ցուցընելէ ետեւ՝ հը-
րապարակաւ յայտնին ալ երախտալի-
ութեան պարագ մը կը համարին։

Սպիտակ պահ երկու առաջ առաջ առաջ՝
թիւլիսնամի Փափաղեան Գրիփոր ա-
շամար, շիւլիսնամի 750 հազար զուռուշի
պատրաստ զրամուննալով։ Հ ողենա-
լը Սամսոն հասնելուն, ասոնք հոն զործ
ունենալով՝ շոգենաւէն զուրս կելլեն։

Բայց մինչեւ որ զործերնին կը լընա-
ցընէն, շոգենաւը ճամբայ կելլէ կեր-
թայ, ու կը մնան ասոնք Սամսոն մեծ
մտատանջութեան մէջ, որովհետէ փե-
րացի ասոնքնին առաջանաւական երթա-
ման ու ստանին ու կարասինին ամրոջ
ստանան իրմէ։

դնովը, բայց անմնք ապրանք առնել չու-
զելով՝ համեր էին իրենց առնելեքը հա-
րիւրին քսան, քսան եւ հինգ, երեսուն
եւ այն կոտրելու, եւ այնպէս իրենց ըս-
տակը առել էին։ Հիմա Փափաղեան
Գրիփոր աղան նոյն գաճառականները կը
հրաւիրէ, որ Սամսոն խորակ Խաղմածի
Սուրբատեան Գահորդ աղային սենեկակը

մը ապավագանութիւն ու տիրութիւնը
կինէ, եւ կ. Պ. Փօլիս հասած ատենալ մարդա-
սիրի ծակ մը բանալ տուի, որ մէջը օդ
մտնէլով ճանձը ողջ մայ։ Թէ որ մէկը
յանդին այս ամսնէն շաքար գողնալու,
ճանձը կը փաղչի մէջն, եւ ես ալ իմանա-
լով՝ գողը բռնէլու կաշխատիւ։”

“Ի՞նչ կրնես, Պ. Ք.»
“Ունի՞ւ կըսէ ազահի։ Առողեմ որ
ծառայները շաքարս չգողնան ասոր հա-
մար, շաքարի ամանին խուփին վրայ փաք-
րիկ ծակ մը բանալ տուի, որ մէջը օդ
մտնէլով ճանձը ողջ մայ։ Թէ որ մէկը
յանդին այս ամսնէն շաքար գողնալու,
ճանձը կը փաղչի մէջն, եւ ես ալ իմանա-
լով՝ գողը բռնէլու կաշխատիւ։”

Այս երկու անձինքը յիշեալ ա-
ռաքինի կնոջ ըրած ալին բարելրարու-
թենէն իրենց խորին շնորհակալութիւնը
մասնաւոր կերպով ցուցընելէ ետեւ՝ հը-
րապարակաւ յայտնին ալ երախտալի-
ութեան պարագ մը կը համարին։

Այս պատրաստ առաջ առաջ առաջ՝
թիւլիսնամի Փափաղեան Գրիփոր ա-
շամար, շիւլիսնամի 750 հազար զուռուշի
պատրաստ զրամուննալով։ Հ ողենա-
լը Սամսոն հասնելուն, ասոնք հոն զործ
ունենալով՝ շոգենաւէն զուրս կելլեն։

Այս պատրաստ առաջ առաջ առաջ՝
թիւլիսնամի Փափաղեան Գրիփոր ա-
շամար, շիւլիսնամի 750 հազար զուռուշի
պատրաստ զրամուննալով։ Հ ողենա-
լը Սամսոն հասնելուն, ասոնք հոն զործ
ունենալով՝ շոգենաւէն զուրս կելլեն։

Այս պատրաստ առաջ առաջ առաջ՝
թիւլիսնամի Փափաղեան Գրիփոր ա-
շամար, շիւլիսնամի 750 հազար զուռուշի
պատրաստ զրամուննալով։ Հ ողենա-
լը Սամսոն հասնելուն, ասոնք հոն զործ
ունենալով՝ շոգենաւէն զուրս կելլեն։

Այս պատրաստ առաջ առաջ առաջ՝
թիւլիսնամի Փափաղեան Գրիփոր ա-
շամար, շիւլիսնամի 750 հազար զուռուշի
պատրաստ զրամուննալով։ Հ ողենա-
լը Սամսոն հասնելուն, ասոնք հոն զործ
ունենալով՝ շոգենաւէն զուրս կելլեն։

Այս պատրաստ առաջ առաջ առաջ՝
թիւլիսնամի Փափաղեան Գրիփոր ա-
շամար, շիւլիսնամի 750 հազար զուռուշի
պատրաստ զրամուննալով։ Հ ողենա-
լը Սամսոն հասնելուն, ասոնք հոն զործ
ունենալով՝ շոգենաւէն զուրս կելլեն։

Այս պատրաստ առաջ առաջ առաջ՝
թիւլիսնամի Փափաղեան Գրիփոր ա-
շամար, շիւլիսնամի 750 հազար զուռուշի
պատրաստ զրամուննալով։ Հ ողենա-
լը Սամսոն հասնելուն, ասոնք հոն զործ
ունենալով՝ շոգենաւէն զուրս կելլեն։

Այս պատրաստ առաջ առաջ առաջ՝
թիւլիսնամի Փափաղեան Գրիփոր ա-
շամար, շիւլիսնամի 750 հազար զուռուշի
պատրաստ զրամուննալով։ Հ ողենա-
լը Սամսոն հասնելուն, ասոնք հոն զործ
ունենալով՝ շոգենաւէն զուրս կելլեն։

Այս պատրաստ առաջ առաջ առաջ՝
թիւլիսնամի Փափաղեան Գրիփոր ա-
շամար, շիւլիսնամի 750 հազար զուռուշի
պատրաստ զրամուննալով։ Հ ողենա-
լը Սամսոն հասնելուն, ասոնք հոն զործ
ունենալով՝ շոգենաւէն զուրս կելլեն։

Այս պատրաստ առաջ առաջ առաջ՝
թիւլիսնամի Փափաղեան Գրիփոր ա-
շամար, շիւլիսնամի 750 հազար զուռուշի
պատրաստ զրամուննալով։ Հ ողենա-
լը Սամսոն հասնելուն, ասոնք հոն զործ
ունենալով՝ շոգենաւէն զուրս կելլեն։

Այս պատրաստ առաջ առաջ առաջ՝
թիւլիսնամի Փափաղեան Գրիփոր ա-
շամար, շիւլիսնամի 750 հազար զուռուշի
պատրաստ զրամուննալով։ Հ ողենա-
լը Սամսոն հասնելուն, ասոնք հոն զործ
ունենալով՝ շոգենաւէն զուրս կելլեն։

Այս պատրաստ առաջ առաջ առաջ՝
թիւլիսնամի Փափաղեան Գրիփոր ա-
շամար, շիւլիսնամի 750 հազար զուռուշի
պատրաստ զրամուննալով։ Հ ողենա-
լը Սամսոն հասնելուն, ասոնք հոն զործ
ունենալով՝ շոգենաւէն զուրս կելլեն։

Այս պատրաստ առաջ